

ВІСТІ З УКРАЇНИ І ДРУГИХ КРАЇВ ЄВРОПИ.

ЛАНЦУТ.

"Вперед" з 18. лютого с. р. пише:

На днях приїхав до нас один товариш з табору в Янцугті. Оповідав рідні, про які ми вже не раз чули й писали, а мимо того деякі картини такої страшної, що мимовільно здригаєшся на саму думку про ті страшні муки, які ще нині переживають люди.

Ще нині лежить в таборі маса полонених хорих на тиф, червінку, рожу і інші недуги. До недавнього часу вмирало 20 денно, а тепер менше — бо й люди вже менше там остало. Хоч кладавище є всього на кілька кілометрів від бараків, — ковають люди біля кльованого бараку, разом зі смієм, гноем і т. д. Ті, що ковають товаришів одного дня, другого дня самі гинуть. Люди-трупи вже байдуже відносять ся до всього. Голя, босі, з повідморозуваними руками, ногами, ходять, падають і гинуть.

Іа погана, кав'я і юшка, та ще добре, коли 1/2 хліба дадуть на кілька днів.

Мали організувати полонених у яєцько, та скоро не стане й його збирати.

(Мова тут про організоване укр. полонених в польсько-петлюрівську армію, яка Мала би воювати проти укр. Совітів. — Ред. "У. Р. В.")

Робітниче віче в Перемишлі проти війни.

"Вперед" подає, що в Перемишлі відбуло ся в неділю, дня 15. лютого велике віче з дневним порядком: "Мир чи війна?" На вічу, на якому було около 6.000 учасників, реферували соці. посланці Лібман і Ланьчуцькі. Віче зайняло ся за негативним приступенням до мирових переговорів. Таке саме віче відбуло ся в Устриках долішних.

Пятивісний тиф шаліє в Станіславові.

В арештах станіславівського окружного суду вибух з великою силою пятивісний тиф. Занедужало багато в'язнів, в'язничий лікар і 5 дозорців. Було також багато випадків тифу серед випущених вже на волю по слідчому арешті. Стан епідемії в цілому місті і підміських громадах дійшов до найвищого степеня. Перебіг недуги дуже тяжкий, бо на 10 хорих 8 вмирає. Крім тифу шаліє також еспанка і кір. Населене просто в розпачливому положенні. ("Вперед")

Голодові страйки в Галичині.

Краківський "Narod" доносить, що іза неабдальності міністерства агропавізації, зєднаннічки полішені всяких харчевних припасів, зєдано то в одному то в другому місті страйкують. Недавно був страйк на цілій лінії Новий Санч—Гарнів. Сі страйки треба дійсно вважати голодовими і коли відповідні чинники не подають про зарядчі середники, сей стан може мати погані наслідки.

Положене укр. академічної молодіж в Галичині.

Львівський "Вперед" пише, що звинш 1.500 українських студентів вищих шкіл страдати досі три університетські семестри і грозить їм дальша втрата також теперішнього літнього семестру.

Через два роки виключено українську академічну молодіж від побираяної вищої освіти. Через виключення української молодіжк від науки в вищих наукових заведєнях, університетах, техніках і інших академічних закладів на значно тежко наука по гімназіях, бо на ніщо здали ся українські гімназійній молодіжк і гімназійні студії, коли перед нею зачинені порта університетів, технік і академії.

Перед українською академічною молодіжкою зачинені всі вищі школи не тільки у Львові, але і в Польщі.

На заграничні університети не може записувати ся українська академічна молодіж, бо не видають їй паспортів, а надто удержане на заграничних університетах переходить фінансову спронуку сеї молодіжк.

Крім сего польські власті заборонили уладжувати приватних українських університетських курсів у Львові.

З КАМІНЦЯ.
Тиф на селі.

Камінецька "Трудова Громада" пише:

В той час, як місто при сучасному жалювому стані терпить страшно від недостатку медикаментів, на селі панує бухгалтерний жак. Люди мруть, як мухи в осені по п'ять, по сім людей в день, так що землі можуть викопати ями та вистругати труни. Жалібні процесії ціліснійкий день залягають вулиці. Тиф ріжних сортів забирає свої урожайні живня і як завжди водить ся, на тлі народного нещастя й суму, на трунах гинучих від страшної епідемії зродила ся спекуляція і мародерство. Ріжні шептухи, колдуні, знахорки і знахорі ростуть як гриби після дощу і також збирають великі живня. Люди, які нічого не розуміють, беруть ся лічити ходих і відлечують їх звичайно на той жбт.

На селі нікому огагнути хворого й сказати, що саме у нього і від якої недуги його лічати. А люди мруть і мруть. І страшно робить ся дивити ся на людей, які зі спокоем рабів хоронять синів, дочок, батьків і матері і мовчки ждуть своєї черги. А черга йде і забирає людей до страшного лона землі.

Рєгістрація населєня Камінця.

Теперішній польський командант міста і повіту оголошено обовязкову рєгістрацію населєня Камінця, не виключаючи й жінок від 14 — 60 року жвта. Рєгістрація почала ся 20. січня і трєвала до половини лютого. Хто після сього рєчіничя не буде мати рєгістраційної марки, тому грозить арештованє і сувора відповідальність.

В Камінці і околицях урєдова мова польська.

Камінецька "Трудова Громада" подає: Згідно наказу старости: 1) на території сїдких земель урєдовою мовою є мова польська, 2) в відносинах з владою людиність жвживє крім мови польської й иншої місцевої мови, 3) в громадських та самоврядних установах а також в шкільничстві вільно жвживати місцевих мов. Місцевими мовами є: польська, українська і російська.

Галицькі і буковинські делегати на совітському конгрєсі в Москві.

МОСКВА, 30. січня (радіо). На третому совітському конгрєсі в Москві явили ся представники галицьких і буковинських сєлян і робітників. Їх повитано дуже сердечно. Вони змалювали сумну картину положєня, в якому опинили ся їх краї в наслідок польського мілітаризму і заявили свою солідарність з російським пролетаріатом в його боротьбі і його стрємліннях. Незабаром утворити ся в Галичині такий червоная армія, яка після побіди над контрреволюціонерами перемінити ся в армію праці.

Слєиканє IV. Всеукраїнського Конгрєсу Рад.

Відєньська "Ді Роте Фане" з 22. лютого містить слєдуючу телеграму:

МОСКВА, 21. лютого. Дня 19. с. м. українське совітське правітельство повідомило всі народи і правітельства, що тимчасовий український революційний комітет, який підчас воєнних операцій був найвищою цивільною владою на Україні, тепер, сповнивши своє завданє прогнани ворога, розвізав ся і передав владу на Центральный Виконавчий Комітет і народних комісарів, вибраних в марті 1919. р. третім всеукраїнським конгрєсом совітів. Центральний Виконавчий Комітет скликає тепер четвертий всеукраїнський конгрєс на день 15. цвітня с. р. і очевидно заявить в відозві до всіх народів і правітельства, що чуватиме над незалежністю України.

Комуїсти і земельна справа на Україні.

Як подає київська "Боротьба", комуїстична партія ухвалила, що завданє земельної політики на Україні мусить бути такі: 1) Повна ліквідація відноленої Дєнікіню великої поміщицтвості і рєвночасно передача землі безземельним і малоземельним сєлянам. 2) Комуїстичні господарствєвє можна осноувати тільки тоді, коли се докончє потрєбно, при чім треба звернути увагу на житєві інтерєси місцевого сєльництва. 3) В справі організованя сєлянських комуїн і артілів належить строгі придєржувати ся політичї партії, що нікого не можна до сего силувати, та що всякі примусові заходи будуть остро карані. Сєляни мають творити комуїни тільки на власне бажанє.

Ткаченко делегатом від укр. комуїстів в переговєрах з сов. Росією.

Львівський "Вперед" з 17. лютого пише:

Як нам доносять, на переговорів з совітським урєдом від українських комуїстів вїхало з Київa до Москви шість осіб, між иншими М. Ткаченко і Половїв.

Український воєнний корабель викрав з одєського порту російські перевозові кораблі.

МОСКВА, 16. лютого. Дня 10. лютого американський воєнний корабель під командою капітана Келера причалєв до одєської пристані. Келєр удав ся на сушу і вів переговори з одєським коїтом в справі видачї американських кораблєв. По відпливі від берега Американці почали стрїляти на місто з корабельних армат і продовжали сю стрїлянину через кілька годин. Під охороною своїх армат сей воєнний корабель викрав з одєської пристані кілька перевозових кораблєв. Комісар заграничних справ вислав протєст до америкаьського правітельства проти сеї крадежї кораблєв. (Відєньська "Ді Роте Фане".)

Польські комуїсти в Москві.

"Штедльонд Вєчорні" доносить: На останньому засіданню Центрального Виконавчого Комітєту в Москві під провєдмом Ленїна, лїдер польських комуїстів, які жвють в Москві, др. Мархлевський вніс такий протєст: "Польські комуїсти в Польщі протєстують проти обвинуваччєв польської буржуазї, начєб польські комуїсти явовляли совітську Росію до вступу проти Польщі. Сї обвинуваччєв безосновні. Польські комуїсти вповні солідаризують ся з совітським політїкою, якої основним завданєм являєть ся закінчєнє мира і закінчєнє

війни. Та коли польське правітельство відкине мирові предложенє і буде продовжувати свою агресивну політику — польські комуїсти готові оборонити совітську політику".

Жиди в Польщі гратуть горожанські права.

ВАРШАВА. — Сто тисячам Жидів в Польщі грозить втрата горожанських прав на основі нового закону, який ухвалено 1. марта в соїмі.

Новий закон постановляє, що всі Жиди, які жили в тїй частї Польщі, що була під Росією, а не були записані після обовязуючих там законів як "постійні жителі", не можуть мати прав польських горожан.

Жидівський посол Грінбам сказав в польському соїмі, що той закон не є нічим иншим а заводженєм в Польщі румунських метод, на основі яких Жиди вважають ся чужинцями, а рєвночасно мусять виконувати горожанські обовязки, які злчанєє податків і службєв у віську держави, яка їх вивашує.

Що більше, так званих чужинців, які мешкають у Варшаві, повідомлено, що їх домі має забрати польське правітельство. На жалобу проти тої несправдливості їм дано відповідь, що мусять опустити свої мешканє до 24-ох годин, бо їх займуть державні власті.

Сеймова комісія про табори интернованих в Польщі.

Краківський "Narod" подає розмову з соці. послом Пужаком, який як член сеймової комісії обїхав всі табори интернованих. Комісія сконстатувала поганий стан таборів. Санітарні відносини сумні. Наслідком злого харчованя всюдї панує тиф. На удержанє увязненого дають 3 карбованці денно, причєм коли фунт хліба коштує 6 карбованців.

В Польщі арештують комуїстів.

Краківський "Напшуд" з 12. лютого доносить, що в Варшаві арештовано звисних провідників польських комуїстів, Варського, Чижєвського, Чижєвську і Трускіра.

Польська соціалістична партія в Кракові.

П. П. С. в Кракові зросла в останньому, 1919 році значно. Завдяки витрєваї праці зискала 5.000 нових членів. Партийних марок продано 110.000. Партийний податок вплинув до каси в сумі 27.796 К., на виборчий фонд зібрано 28.397 К., другі доходи принєсли суму 77.665 К., разом доходу було 123.858 К. З сего видано 121.047 К., в касі остало 122.811 К. Загальний стан маєтку краківської П. П. С. вносить 17.410 К. Зборів уладжено в 1919 році 174, другіх видано 50.760. Робітничє Рєда П. П. С. веде тепер дві захоронки для дїтї, де є 500 дїтї.

Заворужєня в Варшаві.

З Варшави доносять до "Дзєнїкя Людового": Іза підвищкї цїн хліба вибухли в Варшаві поважні заворужєня. В деяких ділянках міста/мали сі заворужєня дуже острїй характер, так що віську ужило оружє для розігнаня товни. Жертв в людях не було.

Оглядні жннок віськувими комісіями в Польщі.

Засіданє польського соїму дня 24. лютого перейшло дуже бурливо. Викликав сей настроїй посєл. Вігос своїм агресивним висловом в справі оглядні жннок віськувими комісіями. Поборовї комісії визнають жннок, сестри і-мамі рекруткі та поминувши варварство. самогроз розпорядку, чога навіть дїкхунї не робили, доковують снх оглядні в присутності некачественної аудиторїї, що мусить викликати оправданє обурєнє населєня. Внесок при

няли послє окликом "Скєндал! Се варварство" і пр. Зайтерпєльований міністер віськувих справ Лєсневскї, потєрєдив тільки правдивість сего розпорядку. Внесок відіслано до комісії віськувих справ.

Починичувалу знов до Варшави.

"Вперед" з 22. лютого доносить, що "міністри" А. Лївнїцький і О. Безпако вїхали з Камінця до головногє отамана "Тов." Безпако в перерєді задержав ся у Львові на один день.

"Красивый Набат".

Під таким наголовком стає виходити в Нїмєччинї нова комуїстична часопїсь, видавана російською секцією нїмєцької комуїстичної партії. Часопїсь призначєє головно для полонєних в нїмєцьких таборах.

Гєн. Куропаткін на чолї совітської адміністратїї в Мерві.

Англїйське воєнне міністерство в Лондонї одержало інформації, що на чолї большевїцької адміністратїї в Мерві, за Каспїйським морєм, поставлено славновїсного генєрала Куропаткіна. (Сє той самий Куропаткін, що провєднув російською армією в японсько-росїйській війні 1904—1905 рр.) Куропаткін все має бути проти агресивної політики російської царської політїки. Тї, що його знають, не дивують ся його приступленню до большевїчкї, тому, що він признаючи їм слїшність їх справи, їде индє літї не мїє.

Шкільничтво в Москві.

Міське статистичне бюро в Москві перевєло точний перєгляд усіх науких заведєнь: шкіл, драматичних курсів і загально культуральних організацій. Загальне число тих заведєнь 2.337. На підставі сєї статистики є в Москві 22 вищих заведєнь із 69.916 студентами, в чоьу одна третя жінок. Університєт в Москві має 25.972 студентів.

Лїтвінов контролєром російської заграничної торгєवलї.

З Колєнґа доносять, що російська центральна коопєративна іменуєвала Лїтвінова контролєром заграничної торгєवलї російських коопєратив. Оба дотеперішні заграничні представники російської коопєративного союза Беркєнґайє і Морозов одержали приказ порозумїти ся з Лїтвіновом перєд відїздом до Росїї.

Радек амбасадором до Естонїї.

До готєлю в Колєнґадї, в якому мешкає Лїтвінов, беззєстанно заходять ріжного роду купці і промисловці. Лїтвінов заклучив вже багато контрактів і дав концесїї на експлуатацію копалєнь, лїсів, залїзних руд.

Відєнь. — "Дєр Нєє Таг"

доносить з Берліна: Поголоєно про іменованє Радекє совітським амбасадором в Рєвалю потвєрджует ся. Радек старатимєть ся організувати в Рєвалю еміграцію нїмєцьких робітників, інженїрів і офіцєрів на велику скало до Росїї.

Лєнборї посередником між Росією і Фїнляндією.

Тєлеграми з Гєльсїнґфорсу доносять, що Д. Ж. орджови Лєнборї удаєть ся вєднати у совітського урєду звільнєнє фїнляндських подонєних і интернованих. Лєнборї негабно повернув до Гєльсїнґфорсу з проєктом мира між Фїнляндією і совітською Росією.

Лондону доносять, що з Мурманска відїйшов до Петроґраду перший поїзд, наповнений одєжєю, харчєми і лікхунї не робили, доковують снх оглядні в присутності некачественної аудиторїї, що мусить викликати оправданє обурєнє населєня. Внесок при

Конференція рілних робітників в Нїмєччині.

Дня 16. лютого почали ся в Берліні наради другої конференції рілних робітників. Зїзвіту треба підєсти, що число членів профєсїональної організації рілних робітників зросло з 20.000 на 626.000. В нарадах беруть участь і жннки, делегати рілних робітників, представники міністерства праці, прусського урєду та секретар профєсїональних організації Нїмєччини Карло Лєгієв. Від англїйських рілних робітників насєлао привїтєнє письмо, в якому вони підєносять потребу відновлєня міжнародних зносин всього робітничтєва та політичного і профєсїонального Інтернаціоналу.

Есквіт каже, що треба примусити Польщу помирити ся з Росією.

Провідник англїйських лібералів Есквіт сказав таке в своїй кандидатській бесїді: "З Росією треба рішучо без ніяких обмежєв привертнути торгєвельні взаємини. Тому треба примусити Польщу і прибалтїйські рєспубліки, що би вступили в слїди Естонїї і заклучили мир з большевїчками. Коалїційні держави повинні також те зробити, бо ні фїнансові засоби ні настрої населєня не промовляють за дальшою интервенцією в Росїї".

Угорський парламент.

Угорський парламент почав свої наради 16. лютого с. р. Соціалдемократія збоикотувала сі вибори, які відбули ся під насильством білого терору. Тому нема в нїм ні одного соціалдемократа. Склад його такий: на 164 послів є 29 алявєнєвїкєв середньої послїстостї, 25 великої земельної послїстостї, 22 попів, 21 адвокатів, 12 державних урядників, 11 профєсорів і учительів, 10 журналістїв, 5 лікарів, 3 фабрикантів, 4 інженїрів і великий кулєпєш. Нєма ні одного робітника, ні одного приватного урядника, ні одной жннки.

Голодові заворужєня в Лебєн.

Дня 10. лютого вибухли в Лебєн голодові заворужєня робітників. Демонстранти пішли збитою масою перєд будинок повітового харчєвого урєду і домагали ся видачї надпрограмовї рації муки. Супроти грїзної постави робітничтєва, жандарми вжили пальної збрїї, при чоьу 2 робітників убито а 3 ранєно.

Поміч для голодуючих робітників в Австрії.

До Відня прибуло 230 вагонів харчів, які жєртвуєвав профєсїональний Інтернаціонал голодуючому робітничтєву Австрії. Рєвночасно видав нїм також відозву до всіх урєдів коалїційних держав, що би в своєму еґозїмі не дивили ся байдуже як гинє з голоду населєнє середньої Європи.

Страйк в Барцєльонї.

В Барцєльонї вибух на ново страйк корабельних робітників. Богато кораблїв стоїть вже довгий час неवलєдованих. Робітники жадають значних. Робітники жадають значну та соціалізатїї портювих уладжєнь. В часї демонстрації робітників прийшло до сутичкї з віськуком, кількох робітників вбито а багато ранєно. ("Вперед" з 25. лютого.)

Страйк транспортючих робітників в Голандїї.

Страйк транспортючих робітників в Голандїї почав ся 15. лютого с. р. Страйк сей мали викликати комуїсти, які змагають до опанованя всього профєсїонального руху.

Народний комісар для заграничних справ Росїї Чічєрін запротєстувєв в нотї до коалїції проти видачї Шпїцбергєна Норвєгїї.

Сє карєтні арештовано в Голандїї. Карєтні Цеткін, провідник і член нїмєцьких незалежних соціалїстїв, арештували голандські власті коли вона приїхала до Голандїї на конференцію комуїстїв.

Заява Лєнборї.

Копєнґагскїй корєспондєнт "Полїтїкен" лїше: До Копєнґаґї прибув англїйський політичний дїяч Лєнборї, редактор робітничої часопїсь "Дєйлє Герадд". В розмові із співробітником "Полїтїкен" Лєнборї подає отсі інформації: — Моя подорож на північ стоїть у звязку з тими змінами, які стали ся в російському питанню. Нїні се питанє стало ся актуальним і наближеть ся до розв'язаня, отжє я хочу сам бути в курсї справ. Менє інтерєсєє доля не тільки Росїї, але і українських держав. Тому я їду до Гєльсїнґфорсу. Тут в Колєнґадї я обмінєв ся кількома словами з Лїтвіновим, та з моїм старим товаришем др. борєтбї О. Грєді. І маю вражєнє, що О'Грєді зробив багато доброго.

Знесєнє блокади на мою думку, є великою перємогою копєнґагскїї конференції.

В Англїї ся подія зробила величєзною вражєнє, бо там знають, що не можна говорити про мир, поки відносини з Росією не будуть унормовані. В шовїністичних кругах ноєстєвє ся з найбільшєвільнішим планом. Чорчї таємно радив узбрити Нїмцїв, що би ті розбили большевїчкї. З другого боку радилї дати Польщі мандат над Росією. Останнє є вже цілком смішним дати мандат над котом. Найвища рада в Парїжі займала ся між иншим питанням про можливу небезпєку для Індїї, Персїї та Турєччини з боку большевїчкєв, але я гадаю, що страх перєд сєю небезпєкою розвивоєднюєть ся нарочно. Як що, й є небезпєка, то її найлєкше усунути через заклучєнє мира з большевїчками. Безумством є думати, що большевїчкєв можна зніщити силою збрїї: тільки мир все визнає і заспокоїть.

На запитанє, чи бувшии американський посєл в Колєнґадї Нормєн Гапгуд чинєнєбудь причинив ся до знесєнє блокади, Лєнборї відповів: — Цільком певно. Він мєв рєрацію і всі в тїм скоро переконанюєт ся. Він казав, що черєз зносини з російськими коопєративами можна буде зніщити большевїзм в Росїї. Я не вірю в се. Я гадаю, що відновленє торгєвалї з Росією тільки утворити той грунт, на якому можна буде розпочати офіційний мирові переговори, і се те, чога бажанє англїйська робітничєа партія. Але від того заслуга Гапгуда не зменшуєт ся. Він був тою людиною, яка без дрібничковостї навзвала переговори у відповідну хвилню і в відповідному напрямі.

Степєн За-мїй.

НА ФІЛЬХ СПІВУ.

Колї струн бандурн З лєгка доторкуєт ся, Кожда грає, плачє, брєнїть — Забуваєсь горе, Душа рєстаєть ся Я в шаслівї країні аєтїть.

І малу хвилнєу Те шасєє в сїні бачнї... Потім мов та рїба вивозає з руху І паде в долину — Душа тяжко плачє І назад вертєє до країни мух.

Я знов на голоє струні Душа розриваєсь І на фільх співу аєтїть До шасєє горє, І знову вертаєсь до країни мух.

Лиш душа поєта На крилах літєє Я вєє прєтєє є лєтїєє як шасє, Я будай сєго сєїта, Всїм сєрцєм бажанє Внесви на правий шлях.

Бо душа поєта, Нєчє пан Єгєва, Всє бачнїє і чєє і нїщнїє і творнїє, Що є вртєгом сєїта — Снєгу його слова Тємнїх дукїв сєла нїколи не зборє.